

Belgische Shiatsu Federatie

Plan stratégique 2025 – 2029

Voorstel van de Raad van Bestuur

oktober 2024

De BSF-identiteitsfiche

De BSF heeft momenteel 18 aangesloten scholen, waarvan er 7 dierenshiatsu beoefenen. Er zijn 246 zelfstandige beoefenaars aangesloten, waar nog 49 studenten bij komen.

In de begroting van 2024 geeft de BSF 48.038 euro uit om haar projecten uit te voeren. 70% van deze kosten gaat naar personeel. Ze haalt 48.038 euro aan inkomsten binnen, waarvan 66,8% afkomstig is van lidmaatschapsgelden van practici en 19,1% van aangesloten scholen.

Uit de NACE-enquête die in januari 2024 door de BSF werd uitgevoerd, bleek het volgende: ongeveer 60% van de respondenten beoefent shiatsu minstens parttime (47 van de 77 respondenten). Van deze groep werkt iets minder dan de helft (20 personen) fulltime. De overige 40% van de respondenten werkt minder dan 4/10 en binnen deze groep beoefent ongeveer een kwart (9 mensen) shiatsu bij hoge uitzondering, d.w.z. 1/10.

Inhoud

- Introductie
- De structurele transformatie van de BSF voltooien
- Bijdragen tot het aanbieden van kwaliteitsshiatsu aan de Belgen
 - De kwaliteit van de professionele opleiding ontwikkelen
 - De ontwikkeling van permanente vorming aanmoedigen
 - Transdisciplinariteit aanmoedigen
 - Evalueren van de Deontologische Code, de relevantie en/of het aanpassen ervan
 - Aansluitingsprocedure: meer transparantie over criteria en procedures
 - Wetenschappelijk onderzoek
 - Supervisie/Intervisie - praktijken ontwikkelen
- Shiatsu laten erkennen door de overheid
 - Een strategie aannemen om stap voor stap de erkenning van shiatsu te verkrijgen als een “niet-conventionele gezondheidszorgpraktijk”
 - Werken aan het verkrijgen van publieke voordelen voor de praktijk van shiatsu: eigen Nace-code, lagere btw, Code, lagere btw, terugbetaling door zorgverzekeraars, enz.
 - Investeren in de professionalisering van de federatie (bestuur) om het in staat te stellen al haar missies te vervullen.
 - De representativiteit van de BSF verhogen
- De zichtbaarheid van shiatsu bij het grote publiek vergroten/verzekeren
- De leden doeltreffende en nuttige diensten aanbieden, bv. leden advies geven over professionele praktijk, organiseren van evenementen, enz.

Introductie

Voor 21 maart 2021 had de BSF geen strategisch plan. Noch de doelstellingen van de BSF, noch de middelen die werden ingezet, werden in een document gespecificeerd. De BSF had geen doelstellingen met betrekking tot de erkenning van shiatsu door de overheid en de dienstverlening aan de leden was beperkt tot de uitgave van de nieuwsbrief. De BSF organiseerde geen shiatsudagen meer en besteedde geen geld aan enige vorm van actie.

Op 21 maart 2021 werd een nieuwe Raad van Bestuur verkozen, waarvan de samenstelling bijna volledig werd vernieuwd, de meerderheid bestaat nu uit beoefenaars. Het nieuwe team heeft een strategisch plan ter goedkeuring voorgelegd aan de jaarlijkse algemene vergadering op 1 november 2021.

Legende

De rest van dit document geeft, in italiek, een beoordeling van de activiteiten van de BSF voor de periode 2021-2024.

De gekaderde tekst is de feedback die we van leden hebben ontvangen op vragen die we via de nieuwsbrief gesteld hebben.

In het vet: de doelstellingen die volgens ons in het strategisch plan moeten worden opgenomen voor de periode 2025-2029.

Voltooiing van de transformatie van de BSF op structureel vlak.

Vóór de huidige ambtsperiode werd de BSF bijna uitsluitend beheerd door opleidingsscholen en voor opleidingsscholen. De activiteiten van de BSF concentreerden zich op het bestuderen van dossiers die enkel toegang gaven tot de BSF aan leerkrachten en scholen uit de groep van scholen die al aangesloten waren. Alleen beoefenaars van aangesloten scholen konden lid worden, zonder enige kwaliteitscontrole door de BSF behalve dat ze geslaagd moesten zijn voor het examen van de aangesloten school.

In de loop van het mandaat dat nu ten einde loopt, heeft de BSF het machtsevenwicht veranderd: door in de Raad van Bestuur een meerderheid van beoefenaars op te nemen die niet betrokken zijn bij het beheer van een school, door het lidmaatschap open te stellen voor beoefenaars van niet-aangesloten scholen en door de procedures transparanter te maken, is de BSF begonnen zichzelf om te vormen tot een federatie die openstaat voor de wereld van kwaliteitsshiatsu, ongeacht de stijl van shiatsu of het opleidingstraject.

Naar aanleiding van de vraag die de BSF via de nieuwsbrief heeft gehouden, hebben 7 docenten en beoefenaars hun mening gegeven over de structurering van de BSF in de context van de vragen over de basisvorming. Deze 7 mensen waren het erover eens dat het beleid dat de Raad van Bestuur tijdens zijn ambtstermijn had gevoerd, de kloof tussen de BSF en de aangesloten scholen had vergroot (zie de paragraaf over basisvorming hieronder).

Van deze 7 mensen vonden 3 schooldirecteuren dat het beleid van dien aard was dat hun lidmaatschap van de federatie in twijfel werd getrokken. Eén persoon stelde voor om de federatie op te splitsen in 2 delen, één voor praktijkmensen en één voor scholen.

Naar onze mening moet de BSF voor het volgende mandaat haar transformatie voltooien om een echte professionele shiatsufederatie te worden, met een duidelijk sociaal doel: het promoten en verdedigen van het onderwijzen en beoefenen van kwaliteitsshiatsu. ‘Federeren’ betekent het samenbrengen van alle beoefenaars, alle shiatsu-studenten en alle scholen die zich erkennen in kwaliteitsshiatsu, ongeacht de stijl van shiatsu en ongeacht de opleiding, in heel België en in de wereld. Het enige criterium waarmee rekening moet worden gehouden is kwaliteit.

Om dit te bereiken hebben we een nieuwe overeenkomst nodig:

- **alle aangesloten leden moeten de verplichtingen aanvaarden die verbonden zijn aan de aansluiting. Voor de scholen betekent dit in essentie het lidgeld betalen, deelnemen aan discussies over de kwaliteit van het onderwijs en positief reageren op verzoeken om informatie van de BSF (in het bijzonder over opleidingsprogramma's en onderwijsteams) die haar in staat stellen haar missies te vervullen. Voor beoefenaars betekent dit lidgeld betalen, de beroepsethiek naleven, blijven opleiden en ingaan op de verzoeken om informatie van de BSF (in het bijzonder over hun competentieprofiel) die de BSF in staat stellen haar opdrachten te vervullen.**

- **In ruil voor de verplichtingen die het lidmaatschap met zich meebrengt, moeten de leden kunnen profiteren van een betere dienstverlening. De BSF moet een meer ontwikkelde rol**

spelen in het informeren van het publiek over de aangesloten scholen, om zoveel mogelijk potentiële studenten aan te trekken. De BSF moet toekomstige studenten ook de weg wijzen naar de school die het beste aan hun verwachtingen voldoet. De BSF moet ook een actievere rol spelen in het informeren van het publiek over gecertificeerde beoefenaars: wie doet aan informele shiatsu en wie werkt professioneel in shiatsu? Wie heeft er specialiteiten (of niet) en wie beoefent er (of niet) op specifieke gebieden zoals shiatsu voor zwangere vrouwen, werken met kinderen of ouderen, werken met mensen met een handicap, werken met mensen met mentale gezondheidsproblemen, enz. Voor al deze missies moet de BSF de nodige informatie verzamelen en hebben van scholen en beoefenaars.

Voortaan zal de kwaliteit van shiatsu het belangrijkste criterium zijn voor alle acties van de federatie, met uitsluiting van elk criterium dat gericht is op de bescherming van de belangen van een minderheid. De roeping van de BSF is de kwaliteit van shiatsu in het algemeen te verdedigen, en niet de shiatsu van bepaalde scholen of van bepaalde beoefenaars met uitsluiting van anderen.

In het verleden was kwaliteit bij de BSF gekoppeld aan het lidmaatschap van de BSF. Er zijn ook beoefenaars en scholen buiten de BSF die kwaliteitsshiatsu beoefenen, maar die geen lid kunnen worden van de federatie omdat ze niet de juiste achtergrond hebben.

Het zal dus nodig zijn om de statuten aan te passen om de mutatie van de BSF te voltooien: kwaliteit moet de enige referentie zijn. Om te bepalen wat “kwaliteit” shiatsu is, zal er snel een werkgroep worden opgericht. Deze zal bestaan uit alle scholen en beoefenaars die willen deelnemen. Deze werkgroep zal verantwoordelijk zijn voor het herzien van de opleidingsbrochure om de verplichte/electieve cursussen te identificeren, waarbij inspiratie wordt gehaald uit de cursussen die vandaag worden gegeven in de aangesloten scholen, maar ook uit de beste praktijken die worden waargenomen in niet-aangesloten scholen in België en in het buitenland (zie volgende punt over kwaliteit).

Het zal ook nodig zijn om de huidige lidmaatschapsvoorwaarden te herzien om de regels te schrappen die nog steeds beoefenaars, studenten, leerkrachten of scholen uitsluiten die nog steeds geen lid kunnen worden van de federatie omdat ze niet uit de juiste achtergrond komen, zonder enige band met kwaliteit. We denken in het bijzonder aan de volgende regels:

•Volgens de huidige statuten moet een school die de volledige cursus aanbiedt 3 docenten hebben die aangesloten zijn bij de BSF om geaccrediteerd te worden. De eis om 3 docenten te hebben moet worden gehandhaafd, omdat het ervoor zorgt dat studenten een breed scala aan onderwijs krijgen. Aan de andere kant heeft de eis dat deze 3 docenten aangesloten moeten zijn bij de BSF niets te maken met kwaliteit: er zijn docenten buiten de BSF die vaardigheden hebben die voortkomen uit hun eigen ervaring; deze docenten zouden deel moeten kunnen uitmaken van het docententeam van de 3 docenten die de statuten voorschrijven. De statuten moeten op dit punt worden gewijzigd en er moet een alternatieve accreditatieprocedure worden voorgesteld die andere kwaliteitsgaranties biedt dan aansluiting bij de BSF.

•Volgens de huidige statuten moet een kandidaat-docent, om goedgekeurd te worden, zijn opgeleid in een aangesloten school en enige tijd aangesloten zijn geweest bij de BSF. Er

zijn echter leraren van hoge kwaliteit buiten de BSF die hun opleiding niet aan de BSF hebben voltooid. We hebben ook gemerkt dat sommige scholen een beroep doen op dit type leraar om regelmatig les te geven op hun school. We moeten de statuten aanpassen om de eis te schrappen dat je je opleiding aan een aangesloten school moet hebben gevolgd en een alternatieve kwaliteitsprocedure invoeren.

Bijdragen om Belgen te voorzien van kwaliteitsshiatsu

1. De kwaliteit van beroepsopleidingen ontwikkelen

De opleidingsprogramma's van scholen evalueren/ hogere kwaliteitsnormen aanmoedigen/ een betere integratie van diversiteit en zelfs harmonisatie aanmoedigen, ook op internationaal niveau.

Sinds 2021 zijn alleen de examenregels “vereenvoudigd”, met als gevolg dat de vakken vrij over de verschillende cycli worden verdeeld. Sommige scholen hebben hun ontevredenheid geuit.

In wezen is er niets veranderd aan het curriculum en is er weinig nagedacht over de kwaliteit van de opleiding van de scholen. Sinds het begin van zijn mandaat heeft de Raad van Bestuur al tiental keer voorgesteld om een discussie over dit onderwerp te houden, hetzij binnen de Werkgroep Scholing, hetzij via de nieuwsbrief. Verschillende scholen hebben geweigerd om de kwestie te bespreken, met het argument dat de huidige kwaliteit niet in twijfel mag worden getrokken. De Werkgroep Scholing is al lang niet meer bijeengekomen, en heeft ook niet onderwerpen besproken die door het bestuur zijn voorgesteld.

De BSF beschikt slechts over een paar opleidingsprogramma's van de scholen, hoewel dit een wettelijke verplichting is.

Op dit moment is het enige instrument waarover de BSF beschikt de “Opleidingsbrochure”, gepubliceerd op de website van de BSF: dit programma omvat disciplines zoals stretching, oki-yoga, tai-chi, mosterdkompressen, zitbaden, voetreflexologie en medicinale preparaten. De vraag rijst of dergelijke onderwerpen op dezelfde manier in het verplichte opleidingsprogramma moeten worden opgenomen als de studie van meridianen of de medische basisopleiding. De vraag is ook of andere vakken, die in het buitenland worden onderwezen en die bijvoorbeeld verwijzen naar bepaalde basisbeginselen van acupunctuur die zijn voorgesteld door auteurs zoals Maciocia, nuttig kunnen worden vermeld in het basiscurriculum.

Naar aanleiding van onze vraag om feedback over de basisopleiding ontvingen we 7 reacties, de meeste van docenten die verantwoordelijk zijn voor de scholen.

Over het algemeen riepen de vragen die we stelden over de inhoud en organisatie van de basisvorming, stages en supervisie meer nieuwe vragen op dan antwoorden of voorstellen (“waarom moeten we dit in vraag stellen?”). Sommige sprekers betreurden het gebrek aan overleg van de Raad van Bestuur en een gebrek aan openheid in het communiceren van intenties. De toon en de formulering werden in twijfel getrokken, vanuit het idee dat de Raad van Bestuur probeerde “een mes in de rug van de scholen te steken”. Verschillende scholen hadden het gevoel dat het bestuur, door vragen te stellen over de kwaliteit, juist twijfels uitte over die kwaliteit.

Volgens verschillende scholen moeten de scholen hierbij betrokken worden, zoals ze dat in het verleden altijd zijn geweest, als er aan dit onderwerp gewerkt moet worden. Als er onderscheid gemaakt moet worden (welzijn vs. therapeutisch), dan moet dat op het niveau van de behandelaar gebeuren. Eén spreker vond echter dat het woord “therapeut” nooit gebruikt mag worden. Voor één belanghebbende was er geen wens om te streven naar harmonisatie van programma's met scholen die geen lid zijn van de BSF.

Eén lid vond dat de scholen vaker bij elkaar moeten komen om afspraken te maken over het basisopleidingspakket.

Verschillende sprekers wezen erop dat de kwaliteit van de opleiding niet langer gegarandeerd kan worden als de BSF beoefenaars van niet-aangesloten scholen als lid accepteert. Het reeds begonnen werk aan erkenningscriteria (checklist) moet worden voortgezet. Er werd ook verwezen naar andere werk van de WGS (in het bijzonder het organigram).

Een student uitte zijn bezorgdheid over een mogelijke verhoging van de opleidingseisen (hoeveel zou dat kosten?), zonder ervan overtuigd te zijn dat dit tot een betere erkenning zou leiden. Hij opperde de mogelijkheid van gedifferentieerde school/BSF-certificering, zodat scholen hun eigen vakkenpakket kunnen houden. Hij riep op tot transparantie in de curricula van de scholen.

Een van de bestaansredenen van een beroepsfederatie als de BSF is het bevorderen en ontwikkelen van de kwaliteit van de basisopleiding. Het onderwerp moet dus bespreekbaar zijn. De kwaliteit kan altijd worden verbeterd, ongeacht het bereikte niveau.

Volgens ons moet er als volgt gewerkt worden:

- Een inventaris opmaken van de vakken die momenteel worden onderwezen in aangesloten EN niet-aangesloten scholen (Belgische en buitenlandse);
- De essentie van shiatsu identificeren zoals het onderwezen zou moeten worden in alle aangesloten scholen, ongeacht de stijl;
- De stijlen, de “scholen” en de specialiteiten identificeren, waar elke onderwijsinstelling optioneel aan verbonden kan worden (zoals bijvoorbeeld de shiatsu van Masunaga stijl, de shiatsu van Namikoshi stijl, de Wondermeridianen, shiatsu voor zwangere vrouwen, enz.)
- Verwijs naar een bijlage met een evoluerende lijst van onderwerpen die als niet-verplicht worden beschouwd; deze onderwerpen kunnen worden onderwezen naast de basisopleiding of als onderdeel van bijscholing (bijv. reiki, kinesiologie of macrobiotiek);

•De kwestie van het leertempo (aantal uren, aantal cycli) opnieuw evalueren en tot een consensus komen.

2. De ontwikkeling van permanente nascholing aanmoedigen

Volgens onze statuten moeten beoefenaars 12 uur permanente vorming per jaar volgen en de BSF hiervan op de hoogte brengen. Weinigen voldoen aan deze verplichting.

De Raad van Bestuur heeft geprobeerd de leden bewust te maken van deze kwestie door het tot thema te maken van de shiatsudag op 19 maart 2023. Het bestuur heeft ook meermaals aan de WG Scholing gevraagd om een standpunt in te nemen over deze kwestie en heeft nooit een antwoord gekregen.

De deelname van de scholen aan dit thema is zeer ongelijk, volgens de informele informatie die we hebben.

Na onze enquête over permanente vorming ontvingen we 17 reacties per e-mail en op de BSF Facebookgroep.

De overgrote meerderheid van de respondenten (op 3 uitzonderingen na) vond dat bij- en nascholing niet verplicht moet zijn (en dus niet moet worden bestraft), maar juist moet worden aangemoedigd. Volgens veel leden is permanente educatie een individuele verantwoordelijkheid. Anderen gingen nog een stap verder en stelden een erkenningssysteem voor: de BSF zou op haar website een lijst kunnen opnemen van beroepsbeoefenaars die bijscholing hebben gevolgd, wat ook zou helpen om cliënten te begeleiden die op zoek zijn naar een beroepsbeoefenaar met specifieke vaardigheden.

2 leden waren van mening dat permanente vorming essentieel is om de kwaliteit van de praktijk te garanderen. Uit hun opmerkingen kunnen we afleiden dat volgens hen bijscholing verplicht moet blijven?

Verscheidene leden vonden ook dat de door de BSF verstrekte informatie over permanente vorming te beperkt was, in het bijzonder omdat de BSF geen informatie verstrekte over cursussen die gegeven werden door niet-aangesloten scholen. Veel leden vonden dat de BSF ook cursussen zou moeten promoten die worden aangeboden door scholen die geen lid zijn van de BSF. 2 leden vonden daarentegen dat de BSF vooral informatie moet geven over cursussen die worden aangeboden door aangesloten scholen.

Verscheidene leden waren van mening dat de praktijk een betere kwaliteitsgarantie biedt (net als persoonlijke lezing of andere persoonlijke ontwikkelingsmethoden) en dat nascholing daarom geen prioriteit is.

Tot slot verwees een lid naar het werk dat binnen de WGS wordt verricht om bij- en nascholing te actualiseren, en stelde voor om dit werk te voltooien.

Bijscholing is verplicht in veel beroepsfederaties. In veel sectoren wordt er namelijk van uitgegaan dat een goed opgeleide professional zijn basisopleiding moet bijhouden en

aanvullen met vaardigheden die hij tijdens zijn loopbaan heeft verworven. Het lijkt onaanvaardbaar dat deze verplichting niet wordt nageleefd binnen de BSF.

Naar onze mening moeten we een dubbel systeem van erkenning en sancties invoeren om de naleving van deze verplichting af te dwingen:

- beroepsbeoefenaars belonen die zich elk jaar blijven bijscholen en die het BSF op de hoogte brengen; deze beloning kan de vorm aannemen van een vermelding op de BSF-website;**
- beroepsbeoefenaars die hun verplichtingen niet nakomen voor een periode van 5 jaar bestraffen (uitsluiting?).**

3. Transdisciplinariteit aanmoedigen

Er is nog niets gedaan met betrekking tot dit thema.

Een standaardbrief opstellen die beoefenaars toelaat om te communiceren over de behandeling van cliënten die doorverwezen zijn door een andere beroepsbeoefenaar (shiatsubbeoefenaar of gezondheidsdeskundige).

4. De deontologische code evalueren en al dan niet aanpassen

Het beheer van bepaalde zaken in 2022 bracht bepaalde beperkingen van het oude model aan het licht. Met name het feit dat een school geen klacht kon indienen, riep vragen op. Tijdens de algemene vergadering van 19 maart 2023 werd de Deontologisch Code hervormd. De werkingsregels werden gewijzigd zodat het Deontologische Commissie nu onafhankelijk is van de raad van bestuur van de BSF.

Het onderschrijven van een deontologische code is een van de verplichtingen die unaniem worden erkend als onlosmakelijk verbonden met een professionele en verantwoordelijke zorgpraktijk. Daarom werd de Code in 2023 hervormd om te voldoen aan moderne managementnormen: onafhankelijkheid, vertrouwelijkheid en efficiëntie.

In de praktijk is de nieuwe Code echter nog niet van kracht, aangezien de inwerkingtreding ervan afhangt van de publicatie ervan op de website van de FOD Economische Zaken. In afwachting blijft de oude versie van de Deontologische Code van toepassing. Zodra deze fase is afgerond, moet de samenstelling van de deontologische commissie nog worden voltooid (met vertegenwoordigers van patiënten en beroepsbeoefenaars) en moet de naleving door de beroepsbeoefenaars worden georganiseerd.

Het onderwijs in opleidingsscholen over het naleven van deontologische regels is zeer ongelijk, dus er is geen garantie dat beoefenaars op dit gebied zullen worden opgeleid:

- Wat is mijn relatie tot geld als beoefenaar?**
- Hoe organiseer ik mijn communicatie, in het bijzonder om oneerlijke concurrentie met mijn collega's te vermijden?**
- Hoe beheer ik de stroom van emoties die door me heen gaan als beoefenaar doorheen mijn carrière: woede of agressie tegenover een cliënt, seksueel verlangen van de cliënt of de beoefenaar, enz.**

5. Aansluitingsprocedure: meer transparantie over criteria en procedures

GEDAAN: er zijn uitgebreide documenten met een beschrijving van de procedure en de criteria opgesteld en gepubliceerd op de website van de BSF.

6. Wetenschappelijk onderzoek

We hebben een literatuuronderzoek uitgevoerd naar de belangrijkste studies over shiatsu. Dit literatuuronderzoek is beschikbaar op de website van de BSF.

Voor de rest is er niets gedaan.

Onderzoek in shiatsu is nuttig om de buitenwereld bewijs te leveren van de doeltreffendheid van onze kunst. Zulk bewijs is ook vereist door de gezondheidswereld of door de cliënt voordat men een beoefenaar vertrouwt om een behandeling of samenwerking te beginnen. Ten slotte zijn de studies nuttig in elk proces van erkenning van shiatsu door de autoriteiten of om voordelen te verkrijgen, zoals terugbetaling door ziekteverzekeringsmaatschappijen.

Zo gedefinieerd, impliceert de uitdaging dat de BSF de middelen heeft om de ontwikkeling van onderzoek aan te moedigen. Naar onze mening zou de BSF hierin op verschillende manieren moeten investeren:

- een beurs creëren om de auteur van een onderzoeksproject te financieren/belonen;
- betrokken raken bij internationale samenwerking, waardoor middelen kunnen worden gebundeld voor de ontwikkeling van onderzoeksprojecten (opstellen van protocollen, samenwerking met ziekenhuizen, etc.)
- een manager aanwijzen die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de bovenstaande taken.

7. Supervisie/intervisie - praktijken ontwikkelen

In 2022 hebben we geprobeerd de waarde van supervisie onder de aandacht te brengen (communicatie via nieuwsbrief en FB). Deze actie had geen effect.

Supervisie is een van de engagementen die unaniem erkend worden als onlosmakelijk verbonden met een professionele en verantwoorde zorgpraktijk. Het is echter totaal onbekend in de wereld van shiatsu en wordt daarom niet gedaan.

Zoals aanbevolen door de Europese Shiatsu Federatie, is supervisie een vorm van evaluatie van de professionele praktijk door een externe persoon. https://europeanshiatsufederation.eu/wp-content/uploads/2023/04/Supervision_in_Shiatsu.pdf

In tegenstelling tot wat soms wordt voorgesteld door opleidingsscholen, is dit geen vorm van beoordeling die een leraar uitvoert op zijn of haar leerlingen. Deze vorm van beoordeling heeft zijn waarde, maar het is geen supervisie: het is onderwijs.

De bijna totale afwezigheid van supervisie laat zien dat de wereld van shiatsu nog moet rijpen.

Naar onze mening zou supervisie verplicht moeten zijn, op dezelfde manier als bij- en nascholing, met dezelfde sancties voor het niet naleven ervan.

Shiatsu laten erkennen door de overheid

1. Een strategie aannemen om stap voor stap de erkenning van shiatsu als “niet-conventionele praktijk in de gezondheidszorg” te verkrijgen: *Het gebruik van shiatsu door de bevolking ontwikkelen en evalueren/ Politieke contacten leggen op alle machtsniveaus en evalueren in welke mate zij openstaan voor erkenning/ Contacten leggen met onze partners en mogelijke convergenties evalueren.*

De doelstelling om shiatsu te erkennen heeft het team van de Raad van Bestuur gemobiliseerd tijdens zijn mandaat. Zo hebben we tijdens de pandemie verschillende leden van de federale regering en de administratie ontmoet om argumenten te geven om het praktijkverbod zoveel mogelijk te beperken. Het opstellen van de argumenten en het overleg met de overheid vergden heel wat investeringen (enquêtes bij de leden, opstellen, enz.). We konden als een van de eerste sectoren het werk hervatten.

Er is ook veel werk verzet sinds het einde van de pandemie:

- Periodieke enquêtes over het gebruik van shiatsu onder de bevolking en over de realiteit van de praktijk.*
- Sinds eind 2022 zijn er contacten gelegd met de verschillende overheidsniveaus en met andere sectoren (reflexologie, reisbureaus, enz.) om de openheid van de politieke wereld voor verschillende aspecten van onze actie te bestuderen: toegang tot het beroep, etikettering/ certificering, NACE-codes.*
- Onze samenwerking met andere sectoren is geïntensiveerd via de Commissie voor zelfstandigen, waar we nu actief zijn en erkend worden.*
- We hebben onze dialoog met de autoriteiten geïntensiveerd om vooruitgang te boeken op het gebied van een certificeringsmodel dat door de autoriteiten zou worden ondersteund.*

Op de vragen die de BSF over dit onderwerp stelde, ontvingen we acht reacties via e-mail of via de Facebookgroep van de federatie. De reacties waren verdeeld.

5 docenten zijn voor de oplossing “Gelukkig leven, is een verborgen leven” omdat de negatieve gevolgen groter worden geacht dan de voordelen. Elisa, Tom, Luc, Karine, Annelies

19 anderen (docenten en beoefenaars) zijn van mening dat we moeten werken aan een erkenning door de overheid, d.w.z. een systeem dat het mogelijk maakt om shiatsu te erkennen als interessant om te integreren in een totaalbenadering van gezondheid.

Een lid meent dat de shiatsu-opleiding versterkt zou moeten worden door cursussen van wetenschappelijk/medische aard (biomechanica, fysiologie, pathologie, anatomie, enz.); dat een dergelijke versterking het mogelijk zou maken om op een dag te werken aan een betere integratie van shiatsu in de wereld van de gezondheid.

De kwestie van de erkenning van shiatsu door de overheid is zeer controversieel, en terecht: we willen een vorm van erkenning om bepaalde voordelen te verkrijgen - differentiatie van niet-professionele beoefenaars (oneerlijke concurrentie), betere samenwerking met gezondheidswerkers, een begin maken met de terugbetaling van sessies, een beter fiscaal statuut, enzovoort. Maar we willen ook vermijden dat erkenning gepaard gaat met beperkingen die onverenigbaar zijn met de uitoefening van ons beroep. Natuurlijk willen we

niet dat shiatsu voorbehouden wordt aan professionals in de gezondheidszorg, of dat ons beroep gebukt gaat onder administratieve lasten.

Vanwege deze controverse heeft de BSF geleidelijk het idee laten varen om erkenning te eisen als praktijk in de gezondheidszorg (conventioneel of niet-conventioneel).

We kunnen echter ook niet werkeloos toezien, ten eerste omdat de geschiedenis van andere onconventionele praktijken laat zien dat hoe wijder de praktijk verspreid is onder de bevolking (wat we willen voor shiatsu), hoe groter het risico dat de autoriteiten een beperkend model van erkenning zullen opleggen. Maar ook omdat we onze samenwerking met gezondheidswerkers in een integratief model willen verbeteren.

Naar onze mening is de middenweg om naar een certificeringsmodel toe te werken. Bij gebrek aan externe erkenning moeten we onze klanten bewijzen dat we goed werk leveren. Het label zal worden toegekend aan zorgverleners die kunnen aantonen dat ze voldoen aan een reeks specificaties met betrekking tot de volgende punten:

- Een basisopleiding van hoge kwaliteit hebben gevolgd: minimaal kennisniveau, interpersoonlijke vaardigheden, knowhow, aantal uren, opleiding, enz.
- Permanente nascholing: 12 uur per jaar
- Lid zijn van een beroepsfederatie
- Een officiële praktijk hebben en voldoen aan de wetten voor het uitoefenen van een beroepsactiviteit (in loondienst of als zelfstandige)
- Zich houden aan de deontologische code
- Zich verplichten tot regelmatige supervisie

Het label wordt losgekoppeld van het lidmaatschap van een beroepsfederatie. Het wordt toegekend door een instantie die onafhankelijk is van enige beroepsfederatie.

Parallel met een dergelijk certificatiemodel verdient een erkenning van shiatsu in het kader van het European Qualification Framework al onze aandacht. Net zoals Oostenrijk onlangs van zijn eigen nationale autoriteit een erkenning op niveau 6 kreeg voor de Oostenrijkse shiatsu-opleiding, zou een dergelijke erkenning in België de Belgische shiatsu-opleiding een status geven die de erkenning van de praktijk bevordert.

2. Werken aan het verkrijgen van overheidsvoordelen voor de beoefening van shiatsu (lobbyen op verschillende machtsniveaus): Eigen NACE-code, lagere BTW, gedeeltelijke vergoeding door ziekenfondsen.

In februari 2023 werd een nieuwe NACE-classificatie aangenomen door de EU. Voortaan wordt shiatsu vermeld in de opmerkingen bij code 86.99 Andere menselijke gezondheidsactiviteiten. Statbel is verantwoordelijk voor de organisatie van de omzetting van de nieuwe Europese classificatie naar de Belgische versie NACE-BEL. Dankzij ons lobbywerk hebben we een specifieke code voor shiatsu verkregen. Het is nu wachten op de Europese validatie, verwacht begin 2025.

Er is nog heel wat werk aan de winkel wat betreft de andere aspecten van de actie van de BSF, in het bijzonder wat betreft de mogelijke terugbetaling van sessies door mutualiteiten.

Gezien ons beleid van (niet-)erkenning van shiatsu op het gebied van gezondheid, moeten we het idee van het verkrijgen van een belastingvoordeel opgeven.

3. Investeren in de professionalisering van de federatie (bestuur) om haar in staat te stellen al haar opdrachten te vervullen

Aanstellen van een directeur: GEDAAN

Installatie van het Bureau: GEDAAN

Modernisering van de statuten (in overeenstemming met de nieuwe vennootschapswet) :

GEDAAN

De structuur van het debat en de besluitvorming binnen de BSF is te piramidaal: we moeten onze inspanningen voortzetten om de deelname van de federatieleden aan het werk van de BSF te verbeteren. Er zijn verschillende manieren om vrijwilligers te betrekken bij het werk van de BSF:

- **de interne communicatie verbeteren (zie het deel over dit onderwerp), in het bijzonder om meer teamgeest en wederzijdse steun te creëren bij het nastreven van de doelstellingen van de federatie**
- **de voordelen van een grotere betrokkenheid vergroten: commerciële mogelijkheden benutten; het plezier in teamwerk vergroten, enz.**
- **nieuwe voordelen creëren die gekoppeld zijn aan een grotere betrokkenheid: beloningsbeleid voor vrijwilligerswerk, enz.**

De deelname van de BSF aan haar samenwerkingsverbanden met derden (Unizo, FES....) moet rigoureus worden gecontroleerd en benut.

4. De representativiteit van de BSF verhogen: *de voorwaarden voor aansluiting flexibeler maken (eerstejaarsstudenten; erkenning van beoefenaars van niet-aangesloten scholen, evaluatie van de procedure); een wervingsbeleid ontwikkelen (communicatiemiddelen, rol van de scholen); de anciënniteitsvereiste voor toelating tot de Algemene Vergadering afschaffen.*

Tijdens de eerste 2 jaar van zijn mandaat heeft de Raad van Bestuur hard gewerkt om de voorwaarden voor lidmaatschap flexibeler te maken. Tot dan toe speelden beoefenaars geen belangrijke rol als lid. In lijn met het strategisch plan dat werd aangenomen op de Algemene Vergadering, heeft de nieuwe Raad van Bestuur zijn perspectief veranderd: de missie van de BSF gaat evenzeer over de scholen (kwaliteit van de opleiding) als over de beoefenaars. Bij het begin van het mandaat hebben we de statutaire regels gewijzigd om het lidmaatschap open te stellen voor nieuwe categorieën leden: studenten en beoefenaars die afgestudeerd zijn aan een niet-aangesloten school (op voorwaarde dat hun diploma als gelijkwaardig erkend is).

Om de werving te vergemakkelijken, hebben we onze regels voor lidmaatschapsaanvragen (aanvraagformulieren) geschreven of volledig herschreven. De anciënniteitseis voor AV-lidmaatschap is afgeschaft.

Uit een analyse van de cijfers blijkt dat het lidmaatschap elk jaar met ongeveer 6% toeneemt. Naast het traditionele lidmaatschap wordt sinds eind 2022 ook het aantal studenten meegeteld.

Het verbeteren van de representativiteit van de BSF hangt af van verschillende factoren. Op statutair niveau was onze eerste prioriteit om onze lidmaatschapsvoorwaarden flexibeler te maken. Dit is gedeeltelijk gelukt, maar er is nog een lange weg te gaan. Voor de toekomst moeten we ook werken aan de activiteiten en de zichtbaarheid van de BSF. Voorgesteld wordt dat we onze inspanningen de komende jaren opvoeren.

Onze wens om ons open te stellen voor studenten blijft on vervuld. Sinds juli 2023 krijgen scholen die hun studenten aanmoedigen om lid te worden korting op hun lidmaatschap. In dit stadium zien we geen grote verandering in de aanvragen.

De zichtbaarheid van shiatsu bij het grote publiek vergroten/verzekeren

Onze shiatsu-actie in ziekenhuizen heeft bijgedragen tot deze doelstelling: het ontwikkelen van kennis over shiatsu bij zorgpersoneel, instellingen en het grote publiek (via persberichten).

De BSF heeft ook een aantal communicatiemiddelen ontwikkeld (vlaggen, flyers, T-shirts, ...) en deelgenomen aan een aantal evenementen (beurs in Luik, opendeurdagen in Turnhout en Bergen, ...). We blijven ook communiceren over shiatsu en de aangesloten scholen via sociale netwerken.

De aanwerving van een communicatieverantwoordelijke tussen 1 juli en 31 december 2023 heeft bepaalde communicatieprojecten een boost gegeven:

- voor de nieuwsbrief is een impactanalyse uitgevoerd. De raadplegingsgraad moet worden verbeterd. Er is een nieuwe structuur voorgesteld om de doelgroepen (praktijkmensen, scholen, studenten) duidelijk te onderscheiden en er is een nieuwe lay-out voorgesteld.*
- Certificering: er is gewerkt aan de voorbereiding van het certificeringsproces. Dit werk omvat enquêtes die moeten worden uitgevoerd onder de leden om de informatie te verzamelen die nodig is om de resultaten te communiceren (voorstel om de website aan te passen waarover moet worden onderhandeld met de beheerder).*

Naar aanleiding van de vraag om feedback die de BFS via de Nieuwsbrief heeft gesteld, zei een lid dat communicatie de belangrijkste doelstelling van de activiteiten van de Federatie zou moeten zijn (communicatie met de buitenwereld, deelname aan beurzen, promotie van de website). Dit lid vond dat de BSF tot nu toe tekort is geschoten op dit gebied. Dit lid voegt eraan toe dat de erkenning van shiatsu mogelijk moet voortvloeien uit een goede communicatie, maar niet omgekeerd.

Het verhogen van de zichtbaarheid van shiatsu bij het grote publiek moet beschouwd worden als een vlaggenschip van de actie van de federatie. Zichtbaarheid zorgt immers voor een verhoogd gebruik van shiatsu door het publiek en bevordert een goede rekrutering bij opleidingsscholen.

Ondanks onze inspanningen van de afgelopen 4 jaar zijn we er niet in geslaagd om een effectief communicatiebeleid te implementeren. Er is een communicatieplan aangenomen, maar dit kon niet worden geïmplementeerd vanwege een gebrek aan middelen. De doelstellingen voor de komende 4 jaar blijven on vervuld:

- Een verantwoordelijke aanwijzen**
- Evalueren/definiëren/bevestigen van interne (nieuwsbrief, sociale netwerken) en externe (pers, sociale netwerken) communicatiekanalen en deze benutten**
- Een evenementenbeleid ontwikkelen**

Effectieve en nuttige diensten bieden aan de leden, bijv. leden advies geven over de beroepspraktijk, evenementen organiseren, enz.

Tijdens zijn mandaat heeft het bestuur ernaar gestreefd het professionalisme van de BSF te ontwikkelen om de leden concreet concrete diensten te kunnen aanbieden. Om een dergelijke doelstelling te bereiken, is er natuurlijk werk aan de winkel, zoals bijvoorbeeld blijkt uit al het lobbywerk dat is verricht om op de lange termijn concrete voordelen te behalen. Tastbare resultaten zijn onder andere de volgende:

- De coördinatie, door de BSF, van verschillende “shiatsu voor zorgverleners”-campagnes in ziekenhuizen.*
- De organisatie van een webinar gericht op “jonge starters”. Hieraan namen ongeveer twintig deelnemers deel. Er werd een elektronisch dossier samengesteld dat voor leden beschikbaar is op de website van de BSF.*
- De ontwikkeling van de nieuwsbrief, die elke maand kwaliteitsartikelen aanbiedt aan leden over de praktijk van shiatsu en over opleidingen.*
- De organisatie van evenementen, zoals shiatsudagen, die de leden een reëel belang bieden om samen te komen, evenals de coördinatie van de deelname aan beurzen en tentoonstellingen en de organisatie van een evenement in Charleroi in het kader van de Shiatsu-maand 2024.*
- De campagne “Waarom lid worden?”, met flyers en een video-spot om de voordelen van het lidmaatschap te promoten en uit te zenden op de website en sociale netwerken van de BSF.*
- De openstelling van de raden van bestuur voor alle leden;*
- enz.*

Voor de toekomst moet de BSF investeren in de promotie van aangesloten scholen; tot nu toe hebben we niet de benodigde informatie van de scholen (volledige programma's) om deze actie uit te voeren.

De BSF moet ook meer doen om beoefenaars te ondersteunen in hun praktijk en om zichzelf bekend te maken bij potentiële klanten (in het bijzonder door de ontwikkeling van het repertorium op de website) / link met certificering.

Ons evenementenbeleid moet worden ontwikkeld.